

M04/M12/EDU012/EDU513/EE/20160525

वेळ : 3 तास

Time : 3 Hours

गुण : 80

Marks : 80

सर्वसाधारण सूचना :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
All Questions are Compulsory.
2. प्रत्येक उप-प्रश्न पाच गुणांचा आहे.
Each Sub-question carry 5 marks.
3. प्रत्येक उप-प्रश्नांचे उत्तर 75 ते 100 शब्दांत लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावे.
Each Sub-question should be answered between 75 to 100 words. Write every questions answer on separate page.
4. 80 गुणांच्या प्रश्नपत्रिकेचे आपल्या शिक्षणक्रमाच्या संरचनेनुसार गुणांत रूपांतर करण्यात येईल.
Question paper of 80 Marks, it will be converted in to your programme structure marks.
5. प्रश्नाबाबत शंका असल्यास, मराठी भाषेतील प्रश्न अधिकृत समजावा.
Incase of doubt of question, Marathi version will be treated as final.

1. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.
 - अ) 'शैक्षणिक व्यवस्थापन व प्रशासन' ही संकल्पना स्पष्ट करा.
 - a) Explain the concept of 'Management and Administration'.
 - ब) शैक्षणिक व्यवस्थापनाच्या कार्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
 - b) Explain the importance of functions of Educational Management.
 - क) शैक्षणिक प्रशासन व इतर प्रशासनातील फरक स्पष्ट करा.
 - c) Explain the distinguishes between educational administration and other administration.

- ड) निर्णय प्रक्रियेतील विविध घटक आकृतीसह स्पष्ट करा.
- d) Explain the various factors in decision making with diagram.
- इ) शिक्षण संस्थेत निर्णय घेतांना तुम्ही कोणकोणते घटक ध्यानात घ्याल ?
- e) Which factors will you consider while taking decision in Educational Institution?

2. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

- अ) निर्णय प्रक्रियेचे प्रकार सांगून कोणतेही दोन प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
- a) State the types of decision making. Explain any two in detail.
- ब) शैक्षणिक संघटनाचे स्वरूप व महत्त्व स्पष्ट करा.
- b) Explain the nature and importance of educational organization.
- क) परिणामकारक संघटनासाठी आवश्यक निकष स्पष्ट करा.
- c) Explain the essential criterias for effective organization.
- ड) प्रभावी नेत्याच्या अंगी कोणते गुण असणे आवश्यक आहे ?
- d) Which qualities should be essential in an effective leader?
- इ) लोकशाही नेतृत्व व मुक्त नेतृत्व यातील फरक स्पष्ट करा.
- e) Explain the distinguish between democratic leadership and open leadership.

3. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

अ) नेत्याची विविध कार्ये उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

a) Explain the various functions of leader with examples.

ब) पर्यवेक्षण म्हणजे काय ? पर्यवेक्षणाच्या पद्धतींची माहिती सांगा.

b) What is Supervision? State the methods of supervision.

क) शाळा तपासणीचे स्वरूप व तत्त्वे स्पष्ट करा.

c) Explain the nature and principles of school inspection.

ड) शिक्षणात केंद्र व राज्य सरकारचे कसे नियंत्रण आहे ते स्पष्ट करा.

d) How do Central and State Government control in education? Explain.

इ) शैक्षणिक संस्थांमधील कर्मचाऱ्यांचे व्यवस्थापन तुम्ही कसे कराल ?

e) How can you do the personal management (of workers) in educational institution?

4. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

अ) सभेसाठी आवश्यक असणाऱ्या बाबींचे वर्णन करा.

a) Describe the essential factors for meeting.

ब) “प्रशासन ही एक गतिशील पद्धती आहे.” हे विधान स्पष्ट करा.

b) “Administratis is a dynamic system.” Explain this statement.

- क) 'प्रशासकिय माहिती पद्धती' यावर टीप लिहा.
- c) Write a short notes on 'Management Information Systems'.
- ड) तालुका व गाव पातळीवरील शिक्षण प्रशासनाविषयी माहिती लिहा.
- d) Write information about educational administration of Taluka and Village level.
- इ) 'महाविद्यालयाच्या संलग्नतेबाबत विद्यापीठाचे कायदे' यावर टीप लिहा.
- e) Write a note on 'University acts about college affiliation'.

